

**การถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
การผลิตยางพารา จังหวัดสกลนคร**
Technological Transfer for Higher
Efficiency of Para Rubber Production
in Changwat Sakon Nakhon

- ผศ.สุรชาติ เทียนกล้า
- ผศ.อังคณา เทียนกล้า
- ผศ.พรกมล สาห้่อง

การถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตยางพารา จังหวัดสกลนคร

Technological Transfer for Higher Efficiency of Para Rubber Production in Changwat Sakon Nakhon

- ผศ.สุรชาติ เทียนกล้า¹
- ผศ.อังคณา เทียนกล้า¹
- ผศ.พรกมล สาม้อง²

บทคัดย่อ

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราจังหวัดสกลนคร เป็นชุดโครงการวิจัย ประกอบด้วย 4 โครงการย่อย ได้แก่ การศึกษาสภาพการผลิตยางพาราในจังหวัดสกลนคร โดยวิธีการสัมภาษณ์เกษตรกรสวนยางพาราที่เปิดกรีตแล้วในอำเภวาริชภูมิจำนวน 41 ราย การศึกษาตลาดยางพารา โดยวิธีการสัมภาษณ์ประธานกลุ่มเกษตรกรสวนยางพารา กรรมการกลุ่มเกษตรกรสวนยางพาราและพ่อค้าที่เข้าไปประมูลยางในตลาดประมูลยางของสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) และนักวิชาการของสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยางจังหวัดสกลนคร การศึกษาสภาพการปลูกยางพาราใหม่ โดยวิธีการสัมภาษณ์เกษตรกรในอำเภอพรรณานิคม จำนวน 40 ราย การศึกษาการเพิ่มผลผลิตยางพาราหลังเปิดกรีต ทำการทดลองแบบ Randomized Complete Block Design โดยการทดสอบปุ๋ยเคมี 3 สูตร ในแปลงเกษตรกร 1 ราย ในอำเภวาริชภูมิ และการศึกษาชนิดพืชแซมยางในแปลงเกษตรกร จำนวน 2 ราย ในอำเภอพรรณานิคม ทำการวิจัยในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2550 - กุมภาพันธ์ 2551 และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา โดยการฝึกอบรมในเรื่องการดูแลรักษาสวนยางพาราและการทำปุ๋ยหมัก ในอำเภอพรรณานิคม และอำเภวาริชภูมิ แห่งละ 1 วัน และวัดความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม ผลการศึกษาพบว่า

สภาพการผลิตและตลาดยางพาราของสวนยางที่เปิดกรีตแล้วในอำเภวาริชภูมิ เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกเฉลี่ย 24.21 ไร่ ใช้ระยะปลูก 2.5 x 7 เมตร พันธุ์ยางที่ปลูกคือพันธุ์ RRIM 600 มีการใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 30-5-18 จำนวน 2 ครั้งต่อปี อัตรา 1-2 กิโลกรัมต่อต้น โดยการโรยเป็นแถบบริเวณระหว่างแถว 1 เมตร กำจัดวัชพืชโดยใช้เครื่องตัดหญ้าและใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชรอกไกลโฟเสท โรคที่ระบาดในสวนยางคือโรคใบร่วง มีการป้องกันไฟไหม้ในสวนยางพาราโดยการไถพรวนรอบสวนเป็นแนว 3 เมตร มีระยะเวลาการกรีตยาง

¹ คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

² คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เฉลี่ย 6.17 ปี มีระบบกรีดยางคือกรีดยางครั้งต้น 2 วันเว้น 1 วัน เวลาในการเริ่มกรีดยางคือ หลังเที่ยงคืน จำนวนวันในการกรีดยาง 20 วันต่อเดือน กรีดยาง 10 เดือนต่อปี ปริมาณน้ำยางที่กรีดยางได้มากกว่า 4,000 กิโลกรัมต่อปี ทำยางแผ่นโดยใช้กรดฟอร์มิคในอัตรา 0.40 เปอร์เซ็นต์ มีการจำหน่ายยางพาราในรูปยางแผ่นดิบและยางก้นถ้วยในตลาดประมูลยางของ สกย. ราคาจำหน่ายอยู่ระหว่าง 60-70 บาทต่อกิโลกรัม พ่อค้าที่ไปรับซื้อยางแผ่นดิบโดยผ่านตลาดประมูลเป็นพ่อค้าจากต่างอำเภอและต่างจังหวัด ซึ่งผลผลิตยางแผ่นดิบจะนำไปขายให้กับโรงงานผลิตยางที่จังหวัดระยอง อุดรธานี และหนองคาย

สภาพการปลูกยางพาราใหม่ อำเภอพรรณานิคม เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกเฉลี่ย 16.75 ไร่ ใช้ระยะปลูก 3 x 7 เมตร พันธุ์ยางที่ปลูกคือพันธุ์ RRIM 600 มีการใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 20-10-12 อัตราน้อยกว่า 200 กรัมต่อดัน และใช้ปุ๋ยอินทรีย์พวกปุ๋ยคอกในอัตราน้อยกว่า 2 กิโลกรัมต่อดัน มีการใส่ปุ๋ย 2 ครั้งต่อปี โดยใช้วิธีการหว่านรอบโคนต้น กำจัดวัชพืชโดยการไถพรวนลึก 15 เซนติเมตร ในระหว่างแถวยาง มีการตัดแต่งกิ่งแขนงในระดับต่ำกว่า 3 เมตร การป้องกันไฟในสวนยางพาราโดยการไถพรวนรอบสวนเป็นแนว 3 เมตร

การเพิ่มผลผลิตยางพาราหลังเปิดกรีดยางโดยใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 15-7-18 และปุ๋ยสูตร 30-5-18 ในอัตรา 500 กรัมต่อดันก่อนการกรีดยาง 1 เดือน ได้ปริมาณน้ำยาง 344.53 และ 321.73 กิโลกรัมต่อไร่ ในระยะเวลา 4 เดือน

การปลูกพืชแซมยางในระยะที่ต้นยางพารามีอายุไม่เกิน 3 ปี พืชที่ปลูกแซม ได้แก่ มะเขือเทศ เกษตรกรมีรายได้สุทธิ 9,000-10,000 บาทต่อไร่ และข้าวโพดข้าวเหนียวมีรายได้สุทธิ 6,000-6,500 บาทต่อไร่

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา โดยการฝึกอบรมในเรื่องการดูแลรักษาสวนยางพาราและการทำปุ๋ยหมักแก่เกษตรกร ผลการวัดความพึงพอใจของเกษตรกรสวนยางพาราใหม่ อำเภอพรรณานิคม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (เฉลี่ย 4.26) และความพึงพอใจของเกษตรกรสวนยางพาราหลังเปิดกรีดยาง อำเภอวาริชภูมิ อยู่ในระดับมาก (เฉลี่ย 4.26)

Abstract

The objective of this research were to study the state of para rubber production and the para rubber market, to increase the production after the tapping has started and to study the intercrops in the new para rubber plantations in Changwat Sakon Nakhon. The state of production was studied by interviewing 41 para rubber farmers in Amphoe Waritchapoom who have started tapping their rubber trees. The para rubber market was studied by interviewing the chairpersons, committee members and the members of para rubber farmer groups, traders who bid in the bidding market of ORRAF (Office of Rubber Replanting Aid Fund) and specialists from ORRAF of Sakon Nakhon. The state of rubber production of new rubber farmers was studied by interviewing 40 rubber farmers in Amphoe Pannanikom. The method for increasing production

after tapping has started was an RCBD experiment. Three formulars of inorganic fertilizer were experimented in one plantation in Amphoe Waritchapoom and kinds of inter-crops were studied in two plantations is Amphoe Pannanikom from May 2007 to August 2007. Technological transfer for higher efficiency of para rubbaer production by training in knowledge of taking care of rubber plantation and making compost fertilizer, and to measure satisfaction with getting developed in knowledge among the farmers in Amphoe Pannanikom and Amphoe Waritchapoom.

The state of the para rubber production of the plantations after the tapping has started as follows : The average size of the plantation is 24.21 rai. The planting space is 2.5x7 meters. The clones used were RRIM 600. Half a kilo per tree of 30-5-18 chemical fertilizer was used twice a year by side dressing between rows one meter from the tree. Cutting machines and glyphosate were used for weeding. The disease often found was leaf blight. Fire prevention was made by harrowing a buffer zone 3 meters wide round the plantation. The rubber has been tapped for and average of 6.17 years. The tapping system was half spiral tapped two days within three days. The tapping begins after midnight. The tree in tapped 20 days per month, 10 months per year. The yield is over 4000 kilo grams per year per plantation. Formic acid is used at 0.40 percent in making rubber sheet. The rubber is sold in the form of raw rubber sheets and latex coagulated in the cup through bidding to traders in other amphoes or changwats. The traders will sell raw rubber to rubber factories in Udonthani, Nongkai or Rayong.

The state of the para rubber production of the plantation in Amphoe Pannanikom is as follows : The average size of the plantation is 16.75 rai. The planting space is 3x7 meters. The rubber clones used were RRIM 600. Less than 200 grams per tree of formula 20-10-12 chemical fertilizer was organic fertilizer and farm manure less than two kilos per tree were used twice a year by sowing round the foot of the tree. Weeding is made by harrowing 15 centimeters deep between the rows. The pruning of branches below 3 meters is made. The cutting marks are allowed to get dried. Fire prevention is made by harrowing a buffer zone 3 meters wide around the plantation. The intercrop is corn. The problems related to rubber growing include scarcity of rubber clones, lack of fund for chemical fertilizer. The rubber farmers wanted the agencies concerned to give them technical advice in taking care of their plantation.

To increase para rubber production after the tapping has started 500 grams per tree of formulas 15-7-18 and 30-5-18 fertilizer was used one month before the opening of tapping. The yield will be 344.53 and 321.73 kilograms of latex per rai in four months.

For intercropping before the rubber trees are three years old, tomato and local corn are grown. The earning from tomato production is 9,000-10,000 baht per rai per crop and the earning from corn is 6,000-6,500 baht per rai per crop.

Satisfaction with the given training in knowledge of taking care of rubber plantation and making compost fertilizer in Amphoe Pannanikom and Amphoe Waritchapoom were at the high level (average score 4.26 and 4.26).

บทนำ

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อรายได้มวลรวมของประเทศ รองจากข้าวที่สามารถนำเงินตราเข้าประเทศจำนวนมาก จากสภาพการปลูกยางพาราที่มีการปลูกค่อนข้างมากในภาคใต้ของประเทศไทย สวนยางพาราในภาคใต้มีอายุค่อนข้างมากจึงมีการโค่นยางพาราลงแล้วปรับเปลี่ยนเป็นปาล์มน้ำมันแทน ทำให้ปริมาณน้ำยางที่ได้ไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมายให้สำนักงานองค์การส่งเสริมการค้าและการเกษตรและกรมวิชาการเกษตรทดสอบการปลูกยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 โดยมีพื้นที่ปลูกในเขตจังหวัดหนองคาย และ สกลนคร ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า น้ำยางพาราที่ได้มีคุณภาพทัดเทียมกับน้ำยางพาราที่ผลิตได้ในภาคใต้ จึงให้เกษตรกรในพื้นที่ดังกล่าวปลูกยางพารามากขึ้น

ในปี 2546 คณะรัฐมนตรีโดยนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้มีมติในวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ.2546 อนุมัติให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินโครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่ระยะที่ 1 (ปี 2547-2549) โดยมีเป้าหมายการปลูกทั่วประเทศ 1,000,000 ไร่ โดยเป็นพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 700,000 ไร่ จำนวน 19 จังหวัด (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2545) จังหวัดสกลนครเป็นจังหวัดหนึ่งที่เป็นพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกยางพารา โดยมีสำนักงานกองทุนส่งเสริมการค้าและการทำสวนยางเป็นผู้พิจารณาจัดสรรเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ และ ดำเนินการกระจายและแจกจ่ายต้นยางชำถุงให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ โดยมีหน่วยงานสนับสนุนด้านวิชาการ คือกรมวิชาการเกษตร จากการทำดำเนินงานของโครงการปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรรายย่อยประสบปัญหาในด้านความรู้ความเข้าใจในการดูแลรักษา และขาดรายได้จากการใช้พื้นที่ปลูกยางพารา เนื่องจากต้นยางพาราที่สามารถกรี๊ดได้จะต้องมีอายุไม่น้อยกว่า 5-6 ปี จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงควรหาแนวทางการปลูกพืชแซมในสวนยางพาราที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่สวนยางพารา และเพื่อเป็นการใช้ประโยชน์จากที่ดินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราใหม่

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการผลิตสวนยางพาราที่เปิดกรี๊ดแล้วและสวนยางพาราใหม่ การตลาดยางพาราในเขตจังหวัดสกลนคร การเพิ่มผลผลิตยางพาราในสวนยางพาราที่เปิดกรี๊ด และศึกษาชนิดของพืชแซมในสวนยางพาราใหม่ การพัฒนาส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างรายได้แก่เกษตรกรสวนยางพาราในจังหวัดสกลนคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยลักษณะชุดโครงการวิจัย ประกอบด้วยโครงการย่อย 4 โครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการผลิตสวนยางพาราที่เปิดกรีตแล้วและสวนยางพาราใหม่ การตลาดยางพาราจังหวัดสกลนคร การเพิ่มปริมาณผลผลิตน้ำยางในสวนยางพาราที่เปิดกรีตเขตอำเภวาริชภูมิ ชนิดของพืชแซมในสวนยางพาราใหม่เขตอำเภอพรรณนานิคม และเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำสวนยางพาราในสวนยางพาราที่เปิดกรีตและสวนยางพาราใหม่ ในเขตจังหวัดสกลนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาสภาพการปลูกยางพาราใหม่เขตอำเภอพรรณนานิคม โดยการสัมภาษณ์เกษตรกร จำนวน 40 ราย การศึกษาสภาพการปลูกยางพาราที่เปิดกรีตแล้วเขตอำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรจำนวน 41 ราย ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และสัมภาษณ์เจาะลึกในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

2. การศึกษาวิธีการจำหน่ายตลาดยางพาราในเขตอำเภวาริชภูมิ โดยวิธีการศึกษาจากเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์นักวิชาการของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) จังหวัดสกลนครและการสัมภาษณ์เชิงลึกประธานกลุ่ม และเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกยางพารา ที่เป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นตามคำแนะนำของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) จังหวัดสกลนคร และพ่อค้าที่เข้าไปประมูลซื้อขายผ่านผ่านตลาดประมูลของ สกย.จังหวัดสกลนคร การสังเกตวิธีการจำหน่ายยางแผ่นในตลาดประมูลท้องถิ่นที่ทางสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจังหวัดสกลนครที่กำหนดไว้

3. การศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา โดยการทดสอบใช้ปุ๋ยเคมี วางแผนการทดลองแบบ Randomized complete block design ประกอบด้วย 3 บล็อก 3 กรรมวิธี ได้แก่ กรรมวิธีที่ 1 (15-7-18) กรรมวิธีที่ 2 (20-10-12) กรรมวิธีที่ 3 (30-5-18) บล็อกละ 30 ต้น รวม 90 ต้น แต่ละกรรมวิธีใส่ปุ๋ยอัตรา 500 กรัมต่อต้น ทำการทดลองในสวนยางพาราของเกษตรกรในเขตอำเภวาริชภูมิ 1 รายที่สมัครใจเป็นนักวิจัยร่วม ทำการทดลองระหว่างเดือนกรกฎาคม 2550 - พฤศจิกายน 2550 เก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณน้ำยางที่ได้จากผลการทดลอง นำมาวิเคราะห์และประมวลผลเพื่อหาข้อสรุปสูตรปุ๋ยที่เหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราในสวนยางพาราที่เปิดกรีตแล้ว

4. การศึกษาชนิดของพืชแซมยาง โดยการทดลองปลูกพืชแซม 2 ชนิด คือ ข้าวโพดและมะเขือเทศในแปลงยางพาราของเกษตรกร จำนวน 2 ราย ที่มีการปลูกยางพาราอายุ 2 ปี ในเขตอำเภอพรรณนานิคม เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและรายได้จากการปลูกพืชแซมยางพารา เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการปลูกพืชแซมสวนยางพาราในการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

5. การถ่ายทอดเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำสวนยางพาราทั้งในสวนยางพาราที่เปิดกรีตแล้วในเขตอำเภวาริชภูมิ และในสวนยางพาราใหม่ในเขตอำเภอพรรณนานิคม จังหวัดสกลนคร โดยพิจารณาจากผลการศึกษากการทำสวนยางพาราใหม่และสวนยางพาราที่เปิดกรีตแล้ว โดยพิจารณาตามความ

ต้องการที่มากที่สุดของแต่ละพื้นที่ ในประเด็นการจัดการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำสวนยางพารา และสอดแทรกเนื้อหาสาระที่เป็นผลการวิจัยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราโดยการใส่ปุ๋ยเคมี และชนิดของพืชแซมในสวนยางพาราใหม่ในระหว่างการอบรม

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาสภาพการผลิตของสวนยางที่เปิดกรีตแล้วในอำเภวาริชภูมิพบว่า มีพื้นที่ปลูกเฉลี่ย 24.21 ไร่ พันธุ์ยางที่ปลูกคือพันธุ์ RRIM 600 ระยะปลูก 2.5 x 7 เมตร มีการใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 30-5-18 1-2 กิโลกรัมต่อต้น มีการใส่ปุ๋ย 2 ครั้งต่อปี โดยใช้วิธีการโรยเป็นแถบบริเวณระหว่างแถว 1 เมตร กำจัดวัชพืชโดยใช้เครื่องตัดหญ้าและใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชพวกไกลโฟเสท โรคที่ระบาดในสวนยางคือโรคใบร่วง การป้องกันไฟในสวนยางพารา โดยการไถพรวนรอบสวนเป็นแนว 3 เมตร มีระยะเวลาการกรีตยางเฉลี่ย 6.17 ปี มีระบบกรีตยางคือกรีตครั้งต้น 2 วันเว้น 1 วัน เวลาในการเริ่มกรีตยางคือ หลังเที่ยงคืน จำนวนวันในการกรีต 20 วันต่อเดือน กรีตนาน 10 เดือนต่อปี ปริมาณน้ำยางที่กรีตได้มากกว่า 4,000 กิโลกรัมต่อปี ทำยางแผ่นโดยใช้กรดฟอร์มิค อัตรา 0.40 เปอร์เซ็นต์ การจำหน่ายยางพาราในรูปยางแผ่นดิบและยางก้นถ้วยในตลาดประมูลยางของ สกย. ราคาจำหน่ายอยู่ระหว่าง 60-70 บาทต่อกิโลกรัม พ่อค้าที่ไปรับซื้อยางโดยผ่านตลาดประมูลเป็นพ่อค้าจากต่างอำเภอและต่างจังหวัด ผลผลิตยางแผ่นดิบจะนำไปขายให้กับโรงงานผลิตยางที่จังหวัดระยอง อุดรธานีและหนองคาย มีปัญหาการทำสวนยางพารา คือปุ๋ยเคมีมีราคาแพง และต้นยางเกิดอาการหน้าแห้ง

ภาพที่ 1 การขนส่งยางแผ่นจากแปลงเข้าสู่ตลาดประมูลยาง

ภาพที่ 2 ผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาจำหน่าย ยางแผ่นและข้าว

2. สภาพการจำหน่ายยางพาราและตลาดยางพาราในอำเภอวาริชภูมิ ยางพาราส่วนใหญ่มีการผลิตยางแผ่นดิบและยางก้นถ้วย ระยะเวลาในการกรีต 7-8 เดือน โดยเริ่มกรีตยางประมาณเดือนมิถุนายน-ตุลาคม (ช่วงฤดูฝน) จำนวนวันที่กรีตยาง 7-10 วันต่อเดือน ในช่วงเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ (ช่วงฤดูหนาว) มีจำนวนวันที่กรีตยาง 20 วันต่อเดือน และหยุดพักในเดือนมีนาคม-พฤษภาคม มีการจำหน่ายยางในตลาดประมูลที่ทาง สกย. ได้กำหนดจุดไว้ 13 แห่ง พ่อค้าที่เข้าไปรับซื้อยางแผ่นผ่านตลาดประมูลเป็นพ่อค้าที่มาจากอำเภอพังโคน อำเภอสว่างแดนดิน อำเภอวาริชภูมิของจังหวัดสกลนคร และที่มาจากอำเภอบึงกาฬ อำเภอโพธิ์สัย อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี และจากเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร รวมกับพ่อค้าในท้องถิ่น จำนวน 20 ราย การประมูลยางจะมีพ่อค้าเข้าประมูลประมาณ 7-10 ราย ผลผลิตที่จำหน่ายส่วนใหญ่เป็นยางแผ่นดิบ มีโรงงานผลิตยางอบแห้งที่อำเภอสว่างแดนดิน ยางแผ่นนำไปขายให้กับโรงงานผลิตยางที่จังหวัดระยองและกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 3 วิธีการขนซื้อของพ่อค้าประมูลยาง

ภาพที่ 4 การขนถ่ายสินค้าก่อนทำการประยุ

3. ผลการศึกษาสภาพการปลูกยางพาราใหม่ อำเภอพรหมนิคม พบว่า มีพื้นที่ปลูกเฉลี่ย 16.75 ไร่ พันธุ์ยางที่ปลูกคือพันธุ์ RRIM 600 ระยะปลูก 3 x 7 เมตร มีการใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 20-10-12 อัตราน้อยกว่า 200 กรัมต่อต้น และใช้ปุ๋ยอินทรีย์พวกปุ๋ยคอกในอัตราน้อยกว่า 2 กิโลกรัมต่อต้น มีการใส่ปุ๋ย 2 ครั้งต่อปี โดยใช้วิธีการหว่านรอบโคนต้น กำจัดวัชพืชโดยการไถพรวนลึก 15 เซนติเมตร ในระหว่างแถวที่มีการตัดแต่งกิ่งแขนงในระดับต่ำกว่า 3 เมตร การป้องกันไฟไหม้ในสวนยางพาราโดยการไถพรวนรอบสวนเป็นแนว 3 เมตร มีการปลูกพืชแซมยางคือข้าวโพด มีปัญหาในการทำสวนยางพารา คือ ขาดแคลนพันธุ์ยางพารา และขาดเงินทุนในการซื้อปุ๋ยเคมี ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปแนะนำเรื่องเทคนิคการดูแลรักษาสวนยางพารา

ภาพที่ 5 สภาพสวนยางพาราใหม่

ภาพที่ 6 สภาพสวนยางพาราที่เปิดกรีดแล้ว

4. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราในสวนยางพาราที่เปิดกรีดแล้ว โดยการทดสอบปุ๋ยเคมี 3 สูตร พบว่าการใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 15-7-18 และปุ๋ยสูตร 30-5-18 ในอัตรา 500 กรัมต่อต้นก่อนการกรีดยาง 1 เดือน ได้ปริมาณน้ำยาง 344.53 และ 321.73 กิโลกรัมต่อไร่ ในระยะเวลา 4 เดือน

ตารางที่ 1 ปริมาณน้ำยางในแต่ละเดือน (กิโลกรัม)

กรรมวิธี	น้ำคั้นยางพารา (กก.)				ผลผลิต เฉลี่ย (กก./เดือน)	ผลผลิต กก./ไร่
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	รวม		
T1(15-7-18)	10.7	52.1	59.6	122.4	40.80 a	310.08
T2 (20-10-12)	8.6	33.7	49.1	91.4	30.47 b	231.57
T3 (30-5-18)	11.9	40.7	61.7	114.3	38.10 a	289.56
รวม	20.5	126.5	170.4	328.10	36.46	
F-test					13.5*	

CV = 6.91%

* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตัวอักษรในแนวตั้งแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี DMRT ที่ระดับ .05

5. การปลูกพืชแซมสวนยางพาราในระยะที่ต้นยางพารามีอายุไม่เกิน 3 ปี พืชที่ปลูกแซมยางพาราได้แก่ มะเขือเทศ เกษตรกรมีรายได้สุทธิ 9000-10000 บาท และข้าวโพดข้าวเหนียวมีรายได้สุทธิ 6000-6500 บาทต่อไร่

ภาพที่ 7 การปลูกมะเขือเทศแซมสวนยางพารา

ภาพที่ 8 การปลูกข้าวโพดแซมสวนยางพารา

6. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา โดยการฝึกอบรมในเรื่องการดูแลรักษาสวนยางพาราและการทำปุ๋ยหมัก ผลการวัดความพึงพอใจของเกษตรกรสวนยางพาราใหม่ อำเภอพรรณานิคม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.26) และความพึงพอใจของเกษตรกรสวนยางพาราหลังเปิดกรีด อำเภอวาริชภูมิ อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.26)

ภาพที่ 9 วิทยาการบูรณาการเรื่อง การทำปุ๋ยหมัก

ภาพที่ 10 วิทยาการบูรณาการเรื่อง การดูแลรักษาสวนยางพารา

การอภิปรายผล

1. จากการศึกษาสภาพการผลิต และการจำหน่ายยางพาราของเกษตรกรอำเภอวาริชภูมิ พบว่าปัญหาของเกษตรกรที่สำคัญที่สุดคือ ต้นยางพารามีอาการหน้ายางแห้ง ซึ่งเกิดจากการกรีดยางระยะเวลาที่มากเกินไป โดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาว เฉลี่ย 20 วัน ทำให้ต้นยางพาราทรุดโทรม ประกอบกับขาดการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ ซึ่งมีธาตุอาหารรองต่าง ๆ ที่จะช่วยบำรุงและสร้างความแข็งแรงส่วนของเปลือกต้นยางพารา เพื่อให้เกษตรกรมีต้นยางที่สามารถกรีดยางได้ยาวนานขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าไปช่วยเหลือโดยการส่งเสริมให้มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในรูปของปุ๋ยหมักแห้ง หรือปุ๋ยหมักน้ำจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่มีอยู่ในท้องถิ่น นอกจากนี้จะเป็นการแก้ไขปัญหารโรคหน้ายางแห้งแล้ว ยังเป็นการลดการใช้ปุ๋ยเคมีลงรวมทั้งการอบรมวิธีการกรีดยางที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ หากมีการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตน้ำยางพารา ปุ๋ยเคมีที่มีความเหมาะสมต่อต้นยางหลังเปิดกรีด คือปุ๋ยสูตร 15-7-18 และปุ๋ยสูตร 30-5-18 ในอัตรา 500 กรัมต่อต้น ก่อนทำการกรีด 1 เดือน จะให้ปริมาณน้ำยาง 344.53 และ 321.73 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันวิจัยยาง (2542) ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมสำหรับสวนยางพาราที่เปิดกรีดแล้วคือ ปุ๋ยสูตร 30-5-18 และ 15-7-18

2. จากการศึกษาสภาพการปลูกยางพาราใหม่พบว่า ปัญหาในการทำสวนยางพาราของเกษตรกร คือขาดแคลนต้นพันธุ์ยางพารา เงินทุน และความรู้ความเข้าใจในการดูแลสวนยางพารา ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้าไปอบรมเทคนิคการดูแลสวนยางพารา และวิธีการทำปุ๋ยอินทรีย์หมักจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น หอยเชอรี่ ที่สร้างปัญหาในนาข้าวมากที่สุด เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการทำสวนยางพารา และสร้างความแข็งแรงให้กับต้นยางพารา อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมได้อีกทางหนึ่ง ส่วนการสร้างรายได้ของเกษตรกรในระหว่างที่ต้นยางพาราไม่สามารถกรีดได้ ควรมีการส่งเสริมการปลูกพืชแซมยางที่สามารถจำหน่ายได้ และเป็นที่ต้องการของตลาดท้องถิ่น เช่น มะเขือเทศ โดยเฉพาะมะเขือเทศพันธุ์สีดา และข้าวโพดข้าวเหนียว จะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้สุทธิถึง 6,000-10,000 บาท นอกจากนี้จะทำให้เกษตรกรมีรายได้แล้วยังช่วยให้ต้นยางพารามีการเจริญเติบโตได้ดี เนื่องจากได้รับน้ำและปุ๋ยจากการปลูกพืชแซมยางอีกทางหนึ่ง

3. ผลการสำรวจข้อมูลเพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการทำสวนยางพาราหลังเปิดกรีด และสวนยางพาราใหม่ มีข้อเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศจังหวัดสกลนคร และสำนักงานเกษตรอำเภอต่าง ๆ ควรเข้าไปช่วยเหลือในเรื่องเทคนิคการดูแลสวนยางก่อนและหลังเปิดกรีด รวมทั้งการทำปุ๋ยหมักจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีให้น้อยลง

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้าไปแนะนำช่วยเหลือเกษตรกรสวนยางใหม่ ในการดูแลสวนยางพารา ก่อนเปิดกรีดในเรื่องการดูแลรักษาและการทำปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยอินทรีย์อื่น ๆ เพื่อนำไปใช้ในสวนยางพาราในการลดต้นทุนในการใช้ปุ๋ยเคมี

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้าไปทำการอบรมแก่เกษตรกรสวนยางพาราหลังเปิดกรีต ในเรื่องระบบการกรีตยางพาราที่ถูกต้องและเหมาะสม เนื่องจากเกษตรกรประสบปัญหาต้นยางพารามีอาการโรคหน้ายางแห้ง ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นผลจากวิธีการกรีตยางที่ไม่เหมาะสม

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้าไปอบรมความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยเคมีสำหรับต้นยางพาราหลังเปิดกรีตที่เหมาะสมกับสภาพต้นยางและสภาพดิน

4. ควรส่งเสริมให้เกษตรกรสวนยางพาราที่มีต้นยางอายุไม่เกิน 3 ปี ปลูกพืชแซมยาง เช่น มะเขือเทศ ข้าวโพด และถั่วลิสง นอกจากจะเป็นการสร้างรายได้แก่เกษตรกร ยังช่วยให้ต้นยางพารามีการเจริญเติบโตได้ดี เนื่องจากได้รับปุ๋ยและน้ำจากการปลูกพืชแซมยาง

เอกสารอ้างอิง

กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง, สำนักงาน. (2546). **การปลูกยางพารา**. กรุงเทพฯ: กองประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง.

_____. (2546). **การปลูกยางพาราในพื้นที่แห่งใหม่**. กรุงเทพฯ: กองประชาสัมพันธ์. และเผยแพร่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง.

กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางพารา, สำนักงาน. (2538). **รายงานการศึกษาตลาดยางพาราในจังหวัดระยอง และจันทบุรี**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร.

ภูวดล วิริยะพันธ์. (2549) **การปลูกยางพารา**. กรุงเทพฯ: เกษตรสยามบุ๊คส์.

มานะชัย สังข์วาทิน. (2549). **คู่มือการทำสวนยางพารา**. กรุงเทพฯ: อักษรสยามการพิมพ์.

วิชาการเกษตร, กรม. (2545). **เกษตรที่เหมาะสมสำหรับยางพารา**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการเกษตร. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

เลขาธิการนายกรัฐมนตรี, สำนัก. (2545). **ยุทธศาสตร์และทิศทางการบริหารประเทศ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี คำกล่าวปาฐกถา ระหว่างวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2544-31 มกราคม 2545**. กรุงเทพฯ: (มปท.).

วิจัยยาง, สถาบัน. (2541). **สรุปผลงานวิจัยและพัฒนายางปี 2541**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการเกษตร.

_____. (2542). **ผลงานวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจและการตลาดยาง รายงานการประชุมวิชาการยางพารา ครั้งที่ 2 ประจำปี 2542**. สงขลา: กรมวิชาการเกษตร.

_____. (2542). **ผลงานวิจัยด้านการผลิตยางสาขาดิน-ปุ๋ย รายงานการประชุมวิชาการยางพารา ครั้งที่ 2 ประจำปี 2542**. สงขลา: กรมวิชาการเกษตร.

_____. (2542). **ผลงานวิจัยด้านการผลิตยางสาขาเขตกรรมและเสริมรายได้ รายงานการประชุมวิชาการยางพารา ครั้งที่ 2 ประจำปี 2542**. สงขลา: กรมวิชาการเกษตร.

